

1. Бібліотечна, інформаційна та архівна справа: теоретичні та практичні аспекти

Основним видом графічної ПД є кресленик.

Залежно від деталізації зображення розрізняють такі види креслеників: плани, схеми, власне кресленики.

Кресленики поділяють на: кресленики загального виду, кресленики будівельно-монтажних робіт.

Основні кресленики: ситуаційний план, схема генерального плану, схема транспортно-пішохідних зв'язків (за потреби), плани поверхів, фасади, розрізи будинків і споруд, принципи схеми улаштування інженерного обладнання, технологічні компонування, конструктивні рішення.

Робоча ПД містить: робочі кресленики; паспорт опоряджувальних робіт; кошторисну документацію; специфікації обладнання, виробів і матеріалів; опитувальні аркуші та габаритні креслення на відповідні види обладнання і виробів; робочу документацію на будівельні вироботи; ескізні креслення загальних видів нетипових виробів.

Окрім викладеної вище номінальної класифікації НТД залежно від способу виконання і характеру використання НТД поділяють на оригінали, правдники, дублікати, копії та ескізи.

Дублікатами є: діазодублікат і фотодублікат.

Склад інших НТД подано у Переліку типових видів документів, що підлягають внесенню до Національного архівного фонду, які створюються у науково-технічній та виробничій діяльності підприємств, установ і організацій [2].

Список використаних джерел

1. Діловодство й архівна справа. Терміни та визначення понять : ДСТУ 2732:2023 / розроблено: Техн. комітет стандартизації «Інформація і документація» (ТК 144), УНДІАСД Держ. арх. служби України. На заміну ДСТУ 2732:2004; чинний від 2024-03-01. Вид. офіц. Київ: ДП «УкрНДНЦ», 2024. III, 28 с. (Національний стандарт України).

2. Перелік типових видів документів, що підлягають внесенню до Національного архівного фонду, які створюються у науково-технічній та виробничій діяльності підприємств, установ і організацій: затв. наказом Міністерства юстиції України від 27 липня 2014 р. № 1188/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0873-14#Text>.

Філіпова Людмила Яківна,

*докторка педагогічних наук, професорка,
професорка кафедри цифрових комунікацій та інформаційних технологій,
Харківської державної академії культури, м. Харків*

Захарова Ірина Володимирівна,

*доцентка, кандидатка історичних наук,
Східноєвропейського університету імені Рауфа Аблязова, м. Черкаси*

ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ В КОНТЕКСТІ СОЦІАЛЬНО-ПРАВОВОЇ КОМУНІКАЦІЇ

Сучасні джерела інформації розглядаються як єдине ціле з відправником інформації та каналом зв'язку в системі комунікації. В реальному житті при розгляді місця джерел інформації в системі суб'єктно-об'єктних відносин інформаційної діяльності комунікативні зв'язки між початковим виробником повідомлення і його кінцевим споживачем опосередковані зусиллями суб'єктів-ретрансляторів або так званих інформаційних посередників.

Джерело інформації в системі суб'єктно-об'єктних відносин інформаційної діяльності розглядається як будь-який об'єкт, де нагромаджуються повідомлення, дані, що в подальшому використовуються суб'єктами інформаційних відносин (державними організаціями, посадовими та юридичними особами, громадянами), впливають на їхню поведінку. Акцентується увага на понятті «інформаційні посередники», під якими розуміють

суб'єкти або організації, що сприяють доступу до інформації, збирають, обробляють, систематизують і надають її користувачам. Вони виконують роль «посередників» між джерелами інформації та кінцевими споживачами, допомагаючи оптимізувати процес пошуку, отримання, аналізу й використання інформації. Інформаційні посередники особливо актуальні в умовах інформаційного суспільства, де кількість даних постійно зростає і з'являється потреба у доступі до них.

Так, вважається, що для конкретного користувача (або споживача) такі інформаційні посередники можуть відігравати роль відправника повідомлень, слугувати джерелом інформації. Досить часто інформаційний посередник виступає не лише ретранслятором повідомлень, а й надає споживачеві певні інформаційні послуги; або опрацьовує зібрані ним повідомлення, виробляючи з них для споживача якісно новий інформаційний продукт. Ступінь такої переробки може коливатись у досить широких межах: від порівняно простого компонування повідомлень інформаційних агентств у друкованих або електронних ЗМІ до глибокого аналізу та синтезу різноманітних матеріалів у процесі надання клієнтові консультаційних послуг і підготовки професійними консультантами підсумкового звіту щодо виконуваної ними роботи [1].

Конкретизуючи, можна відзначити інформаційних посередників, які поширені в системі соціальної комунікації. Це інформаційні агентства, які займаються збором і поширенням новин та інформації для медіа, бізнесу, урядових і неурядових організацій; вони є основними постачальниками новинних матеріалів і даних для журналістів та компаній. Консалтингові та аналітичні компанії, які займаються збором, аналізом та інтерпретацією даних для бізнесу, державного управління та інших галузей. Маркетингові та соціологічні агентства, які збирають інформацію про ринки, споживачів та соціальні тенденції; проводять опитування, дослідження, анкетування для отримання статистичних і аналітичних даних. Засоби масової інформації (ЗМІ), які виконують роль посередників, інформуючи суспільство про події, новини та інші важливі аспекти життя; вони охоплюють як традиційні медіа (газети, радіо, телебачення), так і новітні електронні медіа. Інформаційні центри та довідкові служби – надають довідкову інформацію на запити користувачів. Аналітичні центри, які спеціалізуються на дослідженнях та аналізі стратегічних питань; пропонують рекомендації для урядів, бізнесу та громадських організацій з питань економіки, політики, соціальної сфери. [1].

До джерел інформації відносять різноманітні друковані джерела: книги, журнали, газети, довідники; цифрові джерела: вебсайти, бази даних, електронні книги, онлайн-журнали; аудіовізуальні джерела: фільми, документальні програми, записи лекцій; нормативні і офіційні джерела: звіти, закони, статистика; особисті джерела: інтерв'ю, свідчення очевидців та ін. Класифікація джерел інформації може бути різною залежно від мети використання, типу інформації, її форми, надійності та доступності, а також інших ознак.

Слід відзначити, що розвиток інформаційного суспільства змінює реальність, а також суспільні інформаційні відносини. Інтерактивність інформаційного простору проявляється в поєднанні традиційного спілкування з цифровими технологіями комунікації. Зокрема, сучасне соціально-правове середовище вимагає від його суб'єктів щоденного спілкування, а комунікація стає життєво важливою. Соціально-правова комунікація ґрунтується на певних принципах, які створюють підґрунтя забезпечення дієвості правотворчої діяльності, ефективності здійснення управлінських завдань, надання правової інформації суспільству, взаємовідносин влади та громадськості, забезпечення публічності та доступу до інформації, реалізації інтересів і законних прав громадян, забезпечення правопорядку та інформаційної безпеки тощо [2].

Звертаючись до розгляду джерел правової інформації, слід відзначити, що вони охоплюють різноманітні форми і види документів, інформаційних ресурсів та інституцій, що забезпечують доступ до правової інформації. Вони є важливими для юристів, дослідників, державних службовців, бізнесменів та громадян, які хочуть знати і дотримуватись правових норм. Серед основних джерел правової інформації в Україні визначають наступні.

Перш за все, це нормативно-правові акти, які охоплюють Конституцію України – основний закон держави, що має найвищу юридичну силу, а також Кодекси України

1. Бібліотечна, інформаційна та архівна справа: теоретичні та практичні аспекти

(Цивільний, Кримінальний, Адміністративний, Податковий тощо); закони України, нормативні акти глави держави, постанови Кабінету Міністрів України; накази, розпорядження, інструкції міністерств та інших державних органів – локальні нормативні акти, які уточнюють або деталізують законодавчі положення. Це також - судові рішення: Конституційного Суду, Верховного Суду України, рішення міжнародних судів (Європейського суду з прав людини). Міжнародні договори та угоди (Конвенція про права людини, Угода про асоціацію між Україною та ЄС, угоди в рамках ООН та інших міжнародних організацій. Офіційні правові інформаційні ресурси: офіційний портал Верховної Ради України; сайт Кабінету Міністрів України; сайт Президента України; Національний реєстр електронних інформаційних ресурсів – офіційний каталог урядових та публічних даних [1].

Існує багато інших джерел правової інформації. Правові інформаційні системи та комерційні бази даних (ЛІГА:ЗАКОН; ЮРИСТ&ЗАКОН та інші правові бази даних та журнали, які містять юридичну інформацію, коментарі, аналітику. Науково-правові видання: наукові журнали, такі як «Юридичний вісник України», «Право України», тощо. Консалтингові та юридичні компанії, які надають правові консультації, експертні думки та роз'яснення стосовно конкретних правових питань. ЗМІ: професійні юридичні видання та газети публікують новини, статті, коментарі до законів та інші матеріали, що стосуються законодавства та правозастосовної практики. Інтернет-портали ЗМІ тощо.

Отже, в системі соціальних комунікацій розповсюджено різноманітні джерела правової інформації в Україні, які дозволяють громадянам та організаціям отримувати повну та достовірну інформацію, зокрема про правову систему та законодавчі зміни.

Список використаних джерел

1. Захарова І. В., Філіпова Л. Я., Задорожний І. С., Тарасенко Д. А. Основи інформаційно-аналітичної діяльності : навч. посіб. 2-е вид., доп. Черкаси : Східноєвропейський університет імені Р. Аблязова, 2024. 346 с. URL: <https://suem.edu.ua/storage/doc/books/osnovy-informaciyno-analitychnoi-diyalnosti-zaharova2.pdf> (дата звернення: 18.03.2025).
2. Кметик-Подубінська Х. І. Соціально-правова комунікація в сучасному інформаційному суспільстві. *Альманах права*. 2023. Вип. 14. С. 242-247.
3. Тугарова О. К. Інформація як основний об'єкт інформаційних правовідносин. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2022. № 8. С. 358–361.

*Литвин Сергій Харитонович,
доктор історичних наук, професор,
в.о. завідувача кафедри психології та гуманітарних дисциплін
Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв, м. Київ*

СУЧАСНІ ТРАНСФОРМАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ В УКРАЇНСЬКІЙ ІСТОРИЧНІЙ ОСВІТІ

У Законі України «Про вищу освіту» зазначається, що «вища освіта в Україні є сукупністю систематизованих знань, умінь і практичних навичок та способів мислення, професійних, світоглядних і громадянських якостей, морально-етичних цінностей, інших компетентностей» [3]. Важливою складовою вищої освіти і вагомим світоглядотворчим чинником є українська історична освіта.

Широкомасштабна кривава війна Росії проти України привернула увагу суспільства до гострої необхідності піднесення ролі історичної складової на всіх рівнях освіти. Стало остаточно зрозуміло, що минуле, сучасне й майбутнє нероздільні. Ідеологічним підґрунтям російської агресії є нав'язування фальсифікованих псевдонаукових історичних постулатів, що спираються на імперську концепцію «одного народу». Століттями Росія фальшувала українську історію, прагнула нівелювати наші перемоги та здобутки. Отже, вивчення історичного минулого українського народу, передусім його багатовікової боротьби за волю та власну іде-